

יוצא לאור
מדי חדש
בכל שבוע מברכים

גליון קכג

שבת מברכים

שבט תשפ"ה

לעלינו נשפטו הנטורה של פחד אלתנו
ובעתה חסנה מטה חור מן קהנא
הארץ טהור

רבי משה פייש
בן רבי מרדכי מכל צוויל
זאתו עליות עלי

סידור בית הרש

בענין מורה מקדש
ושתקה יפה בשעת
התפלה

און באקאנטיע, וואס מיט אן אויסטערלישע
געטער"ש שאפט - ווי ר' דוד ערעוונען - 'צופליקון'
זוי זיך פאר אים, מען זיצט בי' זיין בעט און מען
אייז מתפלל פאר זיין גאנצע ערוהולונג. "איך
אליאין", זאגט ר' דוד, "זיין שיין געוען מיט יצחק
איין שפיטיאל דורךאיס צען שבתים..."

שבת חנוכה אייז געשמאקע צייט צו
פארברערגענען מיט די פאמיליע, און אינדעראַהַיִם
אייז אלעמאָל דאס בעסטע פלאָץ דערפֿאָר,
זינט מיין חתונה בין איך נאָך קיינמאָל נישט
געוען אָפּוּזְנֵז פֿון דערהַיִם אויף שבת
חנוכה. אָבער איך האָב געמאָט דעם חשבּוֹן
קיינדרער האָבן דאָך יאָ משפחּות מיט קלִינְיַע
קיינדרערלעך. אליאָן אָנשְׁטָט זוי זאָלֶן דאָרְפּּן
צוּשְׁטָעָן זַיְעַר שבת אָון גִּין וְיִלְן אָין
שפיטיאל בְּיַיְצָהּ, וְעַל אָין מיט מיין בנְּבִית
געמען די רְיִיעַ פֿון דֻּעַם וְזַאֲךְ, שבת חנוכה, אָון
אָרְבִּיגְּרָגִין זַיְן דָּרְטַ אָוּפּ דֻּעַם שבת.

זַיְץ אָיך אָזִי בְּיַיְצָהּ, בעט דָּאָרט אָין שפיטיאל,
דַּעַם שבת האָטַא סְפַּעַצְיַעַלְעַט באָדיַיט פָּאָר
צַחַק", טְרָאָכְט אָיך צַוְּמִיר, "עַס וּוּרְטַה הַיִּנְטַּט
אָכְטַ אָון צְוָאָנְצִיגְיַאְר פֿון וּוּנָעַר אָיז גַּעֲקוּמָעַן
בְּבִרְתּוֹתְוּ שְׁלַא אָבְרָהָם אָבְּנִי", גַּעֲלִימִיךְ זַיְן בְּרִית
אייז פָּאָרְגְּעָקְומָעַן גַּעֲנוּי דֻּעַם טָאָגַ פֿון די דְּרִיטַע
חַנּוּכָה לְיכְטַל...

אָיך זַיְגַּמְּטַ אָים דִּזְמִירָתָ, אָון רְעַד צַוְּאָים,
צַחַק, גַּעַב אָיך זַיך אָרְפּ אָן, זַאג עַפְּעַס",

ישראל, רעד שריין!!!

מייט זַיְן האָדָרְזִיסְנְדַע גַּעֲשִׁיכְטַע, "גַּעֲפִינְטַ
זַיך מִין טַעַירַע זַוְּן, צַחַק בְּן באָשַׁע לְדָפְעַשׂ,
אַין אָשְׁוּעָרַע מִצְבַּדְלַי לְעַצְטַע תְּקוֹפָה.
אַנְגַּעַהַיִן הָאָטַז זַיך עַס וּוּנָעַר אָיז בְּעַרְךָ אַ
הַאֲלָבָעַ יָאָר צְרוּיקְ גַּעֲגָנְגָעַן בְּיַינְאָכְטַ צַוְּאָ
שְׁמָהָ, אָוֹן אַיְפַּן וּוּגַּז אָיז עַר לְעַגְעַדְגַּט
גַּעַוְאָרָן אָין אָשְׁרָעְלִיכְעַע עַקְסִידְעַנְטַ וּוּרְנְדַגְּ
אָרְאָפְּגָעְקָלְאָפְּט דָּוְרָךְ אָשְׁנְעַלְפַּ אָרְנְדַע אָוּטָאָ, וּאָס
עַר אָיִז גַּעַלְעַן דְּעַמְּאָלָטַס אָשְׁטִיקְ צִיְּשַׁ בְּנַ
הַחַיִּים וּבְנַ... בְּזַיְהַרְבְּדַע שְׁמִים הָאָטַ
עַר זַיך אָרוּסִיגְדְּרַעְטַ פֿון דֻּעַם פִּזְישַׁן לְעַבְנָס
גַּעַפָּאָר, אָבער אָין דִּזְעַלְבַּעְצִיְּ אָיז גַּעַבְלִיבָּן
אָפְּגָעְהָאָקְטַ זַיְן קָאָמְ�נוּיְקָאָצְיַע מִיטַּמְעַטְשָׁן,
עַר הָאָטַ נִשְׁטַחְזְוִיקָאָקְמַעְנַע דֻּעַם כְּהַדְבִּירַ,
עַר דְּעַגְּרִיטַ בְּלֹזַי טַיְלְוִיזַי צַוְּאָרְמִיגְעַגְּ,
צַוְּמָאָל וּוּטַע עַד מִטְשָׁקְלָעַן דִּלְפַּן וּוּנָעַ
מַעַן זַיְגַּטְ אָס אָגִינְ, אָבער קִין וּוּרְטַ וּוּרְטַ
נִשְׁטַחְזְוִיקָאָקְמַעְנַע פֿון זַיְן מוֹלִיךְ. וּוּי פָּאָרְשָׁעְנְדַלְקַ
אַיְזַ אָסְ גּוֹרָם אָשְׁרָעְלִיכְעַע נִפְשְׁוִתְדִּיגְעַ פֿיַּיְ
פָּאָר אָים אָון פָּאָר זַיְן אָרוּמִיגְעַגְּ וּאָס קוֹקָן
אָרוּסִים בְּכָלְלוֹן עַיְינִים צְרוּקְצְבוֹאָקְמַעְנַע זַיְעַר
טָאָטָעַ, מַאְן, זַוְּן, בְּרוּדָעַ.

דְּעַרְוּיַל גַּעֲפָונְטַ זַיך צַחַק אָין שְׁפִיטַאָל
אָוְנְטָרָע אָשְׁלִינְדִּיגְעַ אָוְפְּזִיכְטַ פֿון דָּאָקְטוּרִים
אָן מוּמָחִים, וּוּרְנְדִּיגְעַ בְּגָלִילִיטַ פֿון נְאָנְטָעַ

וּוְרַע עַס אָיז דָּעַר באָקְאנְטָעַר מִשְׁפִּיעַ פֿון אָרְךָ
יִשְׂרָאֵל, הָרָב דָּוד קָלְעַצְקִין שְׁלִיטִיְּאָ, אָדָרְ מַעַן
פָּאָר קִינְעָם נִשְׁטַט דָּעְרָצְיִילְן, זַיְנָעַ צָעַנְדְּלִיגְעַ
דְּרָשָׁתָ אָוֹן סִיפּוֹרִים אַיְפַּן דִּי 'שְׁהַגָּהָה פָּרְלִיטִ
הַאֲטָלִין, וּאָס דָּעְרָקְוִיקְן טַוְיזְנְטָעַר אַיְזַ
אַיְבָּעָר דִּי וּוּלְעַט, וּוּי אָוֹךְ זַיְנָעַ שְׁטָאָרָק
אוּפְּגָעְכָּפְּטָעַחְזָוקְ שְׁמוּעָן אַיְבָּרָ שְׁמִירָת
עַיְינִים אָוֹן נָאָךְ, זַעְנָעַן דְּבָרִים יְדוּעִים, וּאָס
טַוְיזְנְטָעַר אַיְזַ פֿון דִּי נְקִיְּ הַדְּעַת שְׁבִירָוְשִׁים
אַיְזַ זַיְן פָּעָרְעָוְלִיכְן לְעַבְנָן אָיז עַר באָקְאנְטָעַר
אַלְסָ אַיְנָעַר פֿון דִּי נְקִיְּ הַדְּעַת שְׁבִירָוְשִׁים
וּאָס לְעַבְטַ עַר טְוּעַן חַסְדָּן מַחְיָה זַיְן
אַנְדְּרָעָר אַיְזַ, דָּעְרָצְוֹ אָיז עַר אַנְקְטִיוּוּר
מִינְיָלִיךְ אַיְזַ דִּי יְרוּשָׁלָמִיכְעַד חַבְרָה קְדִישָׁאָ, זַיְן
בָּאַשְׁעַפְּטִינְגְּדִיגְעַ מִיטַּכְבָּדְהַחְיִים וּהַמוֹתִים, אָזַי
אוּזְדָע טָאָג דָּרִיטַ זַיְקָ אָרְום חַסְדָ.

מִיטַּבְלִיזְ וּגְעַצְיַלְטַע וּוֹאָקְן צְרוּיקְ, אָזַי דִּי טְעַג
אַנְקָחָנָה הַיִּי-אַיְרָתְשָׁפְּהַ לְפָקָ, הָאָט רְ דָוד
אַיְבָּרְרָאָשָׁט אַקְבָּזָה אַיְזַ פָּאָר וּוּמְעַנְעַן עַר
הָאָטַ אָוְיְגָעְטָרָעַן, וּוּנָעַר הָאָטַ צְוִישָׁן זַיְנָעַ
וּוּרְטָעַר גַּעַשְׁלִידָעַרְטַ אַפְּחָדָעַ, אַנְקָרְבָּרְעַטְעַן, וּוּנָעַר
עַר הָאָטַ נְאָרוֹסָ אַיְבָּרְגָּלְעַבְטַ, אַנְקָרְבָּרְעַטְעַן
מִיטַּאָקְלַגְעַט אָזַדְרַעַטְעַן, צְוִישָׁן גַּעַשְׁלִידָעַרְטַ
זַיְן דֻּעַם חַלְמָן צָוְם גַּוְטָן:
זַיְן אַיְרָ וּוּיְסָטְעַלְעַט, הָאָט רְ דָוד אַנְגָּהָוִיָּן

טאטע זאל זין ערצעין".

"איך בין זיכער" פירט ר' דוד אオス, "איך אויב וועט זיין אין התעוררות און איזן וועלן נישט רעדן ביהם דאוונגען, וועט דאס זיין די בעטסע הטבبات חלום און מײַן באלבטער זון יזחק וועט געוזנט ווערן און אנה'יבן רעדן, עס וועט זיין' חלמא טבא חזינה".

עס איז צום האפן איז מיטן אראפברענגןען די שורות דא אין אונזער גליין, וועט דאס ברענגןען א גרויסע התעוררות אין דעם הארבנן עניין, וואס וועט זיין א זכות פאר יען פאר זיך אל'ינס און פאר יזחק בן באשע ה' ירפאחו ויחילמו. אוזי און בקרוב זאל מען קענען ברענגןען די פרידיגע אופספיר פון דעם מיעשה, ווינן און זכות פון די פילצאליגע איזן וואס וועלן זיך מוחזק זיין' ישט צו רעדן ביהם

שול רעדן בשעת די תפילה", און איזו האט ער מיר אויסגערכנט בפרטיות עטליכע בת' מדרשים, וויאזוי מען איז דארט מזלאל אין קדושת בית המקדר..."

אין חלום קען דאך אלעס זיין, האב איך געזען פאר מיר די בת' מדרשים לעבעדי, און ער וויאז מיר און גענוו וואו מען רעדט ביהם דאוונגען, און וואו מען טוט גינגעטען די קדושה פון בית המדרש.

דא האט ער אויסגעפרט מיט א שטייפע שטימען, מעט שריינדיג: "עד און מען זאל נישט רעדן ביהם דאוונגען - וועל איך אנה'יבן רעדן".

ב' דעם פונקט האב איך זיך אופגעוואכט איז א בהלה.

אבלר יצחק רעהגירת נישט, זיין 'הענית דבר' האלט לידען וויטעד אן... נאכן ענדין דעם סעודה דארט צוישן די שפיטאל ווענט מאך איך זיך א חשבן און נישט ווי, גאנצע וואך קומט מיר נישט אois צו שלא芬 צופיל, מליד גערעדט, צוליב די ארבעט פון מסדר זיין לוויות, (אין ירושלים איז א נארמאלאע ערשיינונג צו אפרעכטען טהרות איזו שפעט ווי איינס-צוווי ביינאקט). אין א געווענליך שבת פיר איך צו דאוונגען ב' די ערשות מניין כוותיקין, אבל דא אין שפיטאל איז נאר דא בלוי איז מניין פון ספרדי-שע איז, וואס דער מנין דאוונגען נישט איזו פרי, וועל איך קטש האבן די געלענגה"יט זיך עטוואס צו אויסרווען פון דעם גאנצן וואך, און זעקס איזיגער וועל איך אויפשטיין מיט פרישע כוחות זיך גריינן צום דאוונגען.

ויניג האט ר' דוד געוואוסט איז אינצווישן וועט נאך פאסירן א געשעניש, וואס וועט גענץליך אויפשאקלין און טוישן זיין לעבנס מיסיע...

צוווי איזיגער אויפדערנאכט האט זיך ר' דוד אויפגעכאפט מיט א בהלה, און מוע האט ער שווין נישט געקענט צורייך אינשלאפן, אבל אויספיל אי, ער האט פונקטיליך געוואוסט וואס ער האט צו טוין.

אין חלום האב איך געזען, פארצ'ילט ר' דוד. מײַן טיערע זון יזחק, שטיין קען איבער מיר, נישט ליגן אין א שפיטאל-בעל, נאר שטיינדיג איז ד' צוווי פיס געזונט און פריש, ער רעדט! ער גיט ארום!

מיט גראיס איבערדאשונג און אינגאנצן מרגוש פרעה איך אים "יזחק! דו רעדסט?!" ענטפערט מיר יזחק די פאלגענדע ווערטער: "טאטע, דו ווילסט איך אל רעדן? או מאויעט "נישט רעדן" ביהם דאוונגען, און וועל איך רעדן!!!", רוף איך זיך און צו אים מיט וואנדער, "יזחק, דו קענטס דאך מיר, ווינר נאך ווי דו וויסט ווי שטארק מען איז ב' אונז איז די משפה מקפיד איז קדושת בית המדרש, דו ביסט מיר חושד איז רעדן ביהם דאוונגען???"

האט מיר יזחק געענטפערט אין חלום, "טאטע, איך וויס זייער גוט או דו רעדסט נישט, אבל אין יגען און יגען שלול ער האט מיר אויסגערכנט עטליכע בת' מדושים מיט די נעמכון, ווי א טיל פון אונזערע משפה מיטגלידער דאוונגען) איזק די ליעצע טיש, דארט רעדט מען אינמיין דאוונגען, און ב' של פלוני הערט מען אראפ פון די וויבער

ז'וּיַּ אִיר וּוַיְסֵט אָלֶעָן, הָאָט ר' דָּוד אַנְגָּעוּהוּבָן מִתְּזִין הָאַרְצָרִיְּסָנְדָע גַּעֲשִׁיכְטָע, "גַּעֲפִינְט זִיךְ מִיְּן טִיְּעָרָע זֹן, יִצְחָק בָּן בָּאַשְׁעָרָה לְרָפּוּשׁ, אַיִן אֲשֻׂוָּרָעָמְצָבְדִי לְעַצְטוּתָקָפָה...

דאועגען, וועט ר' דודס זון זיכער אנה'יבן 'אי רעדן, און זיין וויטעד א געונטער טאטע און דאס המשפחה לאוך מיט ושנים. ווי די ספרים הקודשים טייטשן "ה' לחם לבם ואתם תחרישון", אובי שוויגט מען ביהם דאוונגען, דעטאליטס איז ה' לחם לבם, האלט דער אויבערשטער מלחהה פאר כל ישראל, דער אונטערקען אלע מקרוגים און שלעכט צו באקעטן, און עס קומט אראפ' ישועות ורפאות גזירות, און עס קומט אראפ' ישועות ורפאות פאר כל ישראל!

דא איז מיר געווין א גרויסע איבערדאשונג, פארצ'ילט ר' דוד. איך בין נישט געוואוינט איז מײַן קינדער זאלן אויף מיר שריעין, ב' זיין זענען אלע דרך איזידל, אבל דער איז איז עס וויאט איס געווין א הימל מעסעדזש, עפעס וואס האט געומזט אונקומען צו מיר איז שטרונג.

די זיגער האט נאך געקלאפעט אויפן נומער צוויי, אבל מער האט זיך ר' דוד שוין נישט געקענט צורייליגן יגען נאקט, (עס איז געווין פרשת מקץ, און ליט ווי ר' דוד צייגט אן דארף מען זיין א פרעה זיך צורייקצוליגן נאך איז אחלום און מקיים זיין דעם וישן ויחלום שנית...).

"אלזא טיעירע איזן", פירט ר' דוד אオス "געשטייקט מיט טערערן" פון א טאטע צו א זון וואס ליגט נבענעם מודוכא בייסורים און בעט זיך פאר הליפ: "מיין זון יזחק בעט זיך פאר מיר, איז מען וועט נישט רעדן ביהם דאוונגען וועל איך אנה'יבן רעדן, ער וויל איזו שטארק צורייך צו גיין צו נארמאלאע לעבנס שטיגער, צו זיין געטהייע משפהה, זו זיינע דרי" קינדערליך וואס קוקן אroiס אויף א געונטער

זון באקומווע דעם גליין פאר
אייער בייחמ"ד שיקט ארייע איז
אונפורהמאצען צע
yisrael@delsangroup.com

אלע מעשיית זונען אומתע און באשטייטיע
געישטביסע ואא האנ זויזיך פאצ'יך. איז
איך אפסיך, איזער וואא איז אראט געערליכט
פונט פאלטסילק קוקו און מיר וויל
אס בילא מופסן זיין.

אייערצעונעם פארן גליין
מאטירס והוורט, ביטש וויפן
514.967.2434

איך איז וויל געמען א טיל איז די
געיעל זיין דאמ זונען זיין גליין,
עלולני מיז דא נאבדקן און פראַ
שפֿרַיְיךְ אַן אַרְגַּנְגַּלְעַן פְּרַמְּאַלְטַה לְכַמְּתָה
את הרבים. ולמצה דלהה יהשע!